

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение

6 – 7

ПО СВЕТА

Китайска Нова година

8 – 9

Норуз

10 – 11

Великден

12 – 13

Пасха

14 – 15

Вайсакхи

16 – 17

Курбан байрам

18 – 19

Дивали

20 – 21

Хелоун

22 – 23

Коледа

24 – 25

ЕВРОПА

Курентование — Словения

26 – 27

Венецианският карнавал — Италия

28 – 29

Ден на Конституцията — Норвегия

30 – 31

Фестивал на гигантите — Франция

32 – 33

Лайконик — Полша

34 – 35

Фестивал на избегнатата смърт — Испания

36 – 37

Фестивал на духовите оркестри — Сърбия

38 – 39

Парад на цветята — Нидерландия

40 – 41

Фестивал „Златните кокили“ — Белгия

42 – 43

Нощта на Гай Фокс — Великобритания

44 – 45

АФРИКА

Фестивал Аргунгу — Нигерия

46 – 47

Измазване на Голямата джамия — Мали

48 – 49

Танцов фестивал Куру — Ботсвана

50 – 51

Фестивал на номадите — Нигер

52 – 53

Ганайски фестивал на ям — Гана

54 – 55

Фестивал на Сиги Хмаг Мгани — Мароко

56 – 57

Голямото етиопско бягане — Етиопия

58 – 59

АЗИЯ

Фестивал на лотосовите фенери — Южна Корея	60 – 61
Дуану — Китай	62 – 63
Наадам — Монголия	64 – 65
Фестивал Гион — Япония	66 – 67
Пхум Бен — Камбоджа	68 – 69
Погребалните ритуали на племето тораджа — Индонезия	70 – 71

СЕВЕРНА АМЕРИКА

Зимен карнавал в Квебек — Канада	72 – 73
Надбягване с кучешки впрягове „Игитарог“ — САЩ	74 – 75
Ден на Земята — САЩ	76 – 77
Ден на освобождението — САЩ	78 – 79
Пазар на индианското изкуство в Санта Фе — САЩ	80 – 81
Денят на благодарността — САЩ	82 – 83

ЮЖНА И ЦЕНТРАЛНА АМЕРИКА

Карнавал в Оруро — Боливия	84 – 85
Карнавалът в Рио — Бразилия	86 – 87
Танцуващите дяволи от Яре — Венецуела	88 – 89
Инти Райми — Перу	90 – 91
Фиеста де Ла Тирана — Чили	92 – 93
Фестивал на тангото — Аржентина	94 – 95
Фестивал на гигантските хвърчила — Гватемала	96 – 97
Денят на мъртвите — Мексико	98 – 99
Уличен карнавал „Лас Парангас“ — Куба	100 – 101

ОКЕАНИЯ

Денят на Вайтанги — Нова Зеландия	102 – 103
Световен фестивал на науката — Австралия	104 – 105
Хейва и Таути — Таути	106 – 107
Речник	108 – 109
Индекс	110 – 111

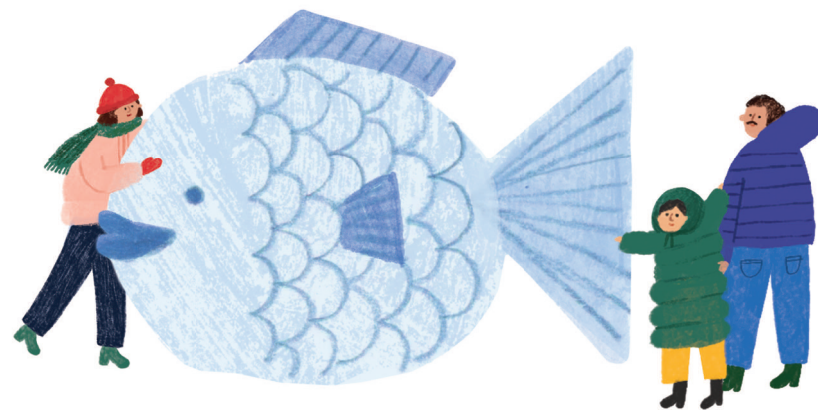

ВЪВЕДЕНИЕ

От хилядолетия хората обичат да празнуват и да си правят фестивали. И днес тези традиции продължават по най-различни начини – ходене на кокили, извайване на снежни фигури, плаване с драконови лодки, каране на кану по лед, изрязване на тикви, надбягване с камели и какво ли още не.

Нашата планета е дом на над 8 милиарда души, живеещи в близо 200 държави и с хиляди религиозни вярвания. По света има толкова много фестивали, че е невъзможно да включим всички в нашата книга. Но се надяваме, че тя ще ви даде представа за най-интересните и възбуждаващи празници на Земята.

Някои фестивали са специфични за определено място и за жителите, които го населяват. Затова те са представени по континенти. Други фестивали се празнуват по едно и също време от стотици хиляди хора, пръснати из целия свят – за част от тях можете да прочетете в раздела „По света“.

Въпреки че фестивалите по света са доста различни, те имат и много общи черти. Всички те представляват начин за споделяне на знания, и то не само с хората, които участват в тях. Например Пазарът на индианското изкуство в САЩ помага на индианците да споделят своите умения и култура с останалия свят.

Празниците са възможност за хората да изразят надеждите и копнежите си. За Фестивала на гигантските хвърчила в Гватемала местните прекарват месеци наред в изработването им. В тях влагат надеждите си за мир. А по време на Хейва с танците си таитяните споделят своите истории.

По време на фестивалите хората често забравят различията си по отношение на социален статус и дори пол. Парадите на красотата в много страни са предимно за жени, но при Фестивала на номадите в Нигер основните „актьори“ са мъжете. Те рисуват лицата си, обвиват се с мъниста и пера и танцуват – а жените решават кой е най-красивият сред тях.

Фестивалите ни помагат да разберем кои сме, откъде произлизаме и накъде отиваме. Това означава, че с течение на времето те често се променят. Денят на Конституцията в Норвегия започва да се празнува през 1863 г., като в детския парад са участвали само момчета. След време момчетата също се включват... макар и цели 40 години по-късно.

Променят се не само фестивалите – покрай тях се променя и заобикалящият свят. Например в Джене, Мали, докато възстановяват джамията година след година, хората постепенно променят нейната форма. С Деня на Земята пък, когато децата по целия свят засаждат колкото се може повече дървета, създаваме по-зелени места за живеене и се борим срещу изменението на климата.

Ежедневието на всички ни е изпълнено с вечно бързане, задължения и суматоха. Фестивалите ни предоставят време и място да осъзнаем истински важните неща, да се съберем заедно и да създадем чувство за принадлежност, което според учените е важно за нашето психическо благополучие.

Сякаш предците ни са изпреварили съвременната наука със стотици години. Те създават редица празници и фестивали, карайки ни да танцуваме, да се надбягваме, да пишем, да пеем и да творим заедно, помагат ни да се чувстваме добре и да не губим връзка с предците си, с вярванията, природата, творчеството, забавленията и помежду си.

Затова си пригответе раницата, яхайте камилата и на път! Чакаат ви

ПРАЗНИЦИТЕ ПО СВЕТА

Кога:
Между 21 януари
и 20 февруари

Къде:
По целия свят

Подготовка за фестивала

В дните преди фестивала всички се заемат с основно почистване на дома. Надеждата е, че грешките и разочарованията от изминалата година ще бъдат отмити заедно с праха и мръсотията.

Добре е също да се отиде на фризьор. Новата прическа не само ни прави по-елегантни, но и премахва лошия късмет от предходната година. Препоръчително е също да си измиете косата, защото НИКАК не е разумно да оставите тази работа за първия ден от Лунната Нова година. На китайски език думата за коса звучи като израз „да забогатееш“, така че миенето на косата може да помогне и на късмета...

КИТАЙСКА НОВА ГОДИНА

Китайската Нова година (известна също като Пролетния фестивал и Лунната Нова година) е най-важният празник в китайския календар. Празнува се по целия свят. Редица други азиатски култури също имат подобни фестивали.

На много места хората излизат в няколкоседмичен отпуск, за да се подготвят за тържествата и да прекарат повече време със семействата си. Къщите се украсяват в червено, а по улиците минават шествия с танцуващи лъвове и дракони. Приготвя се вкусна храна – риба, която е символ на изобилието, както и много, много дълги нудли, които пък символизират дългия живот.

Китайците използват два календара – един, който започва на 1 януари, и друг, който следва движението на луната. Лунната Нова година отбелязва началото на новата луна – и на новата година.

Фойерверките плашат злите духове и посрещат новата година.

Каквото и да правите, В НИКАКЪВ СЛУЧАЙ не подарявайте на някого чадър, круша или обувки. Причината е, че думата за чадър звучи като тази за „раздяла“, круша звучи като „напускане“, а обувки – като „лош късмет“.

Китайците разказват древна приказка за звяр на име Ниан. Веднъж годишно той напускал дома си в търсене на вкусна плячка, с която да закуси. Хората обаче бързо разбрали, че Ниан се появява след залез слънце и си тръгва на разсъмване. Започнали да приготвят вечерята по-рано и залоствали вратите си по светло.

Ниан се страхувал от червения цвят, което накарало хората да украсяват прозорците, стените и вратите си с червени фенери. Освен това този цвят носи късмет, защото на китайски думата „червено“ звучи като „проспериращ“.

НОРУЗ

Норуз, иранската Нова година, означава „нов ден“ и отбелязва първия ден на пролетта и възраждането на природата. Фестивалът се празнува от повече от 2000 години и от над 300 милиона души по целия свят.

Кога:
20-и или 21 март
Къде:
По целия свят

За хората, които живеят в северната част на нашата планета (Северното полукълбо), 21 март обикновено е първият ден на пролетта. Но за милиони хора по света това е и началото на новата година.

В първия ден от Норуз семействата се събират в дома на най-възрастния роднина.

В седмицата преди Норуз се провеждат редица ритуали като например: голямо пролетно почистване на домовете (наречено „разтърсване на къщата“), прескачане на огньовете и удряне с лъжици по тенджерите. Децата чукат по чуждите врати с надеждата да получат сладкиши.

Деца обличат нови дрехи и получават банкноти и монети като подарък. Във всеки дом се подрежда маса със специални предмети, както и с традиционния персийски „хафт син“ – седем ястия, които започват с буквата „с“ (която се изговаря като „син“).

Сабзе

Кълнове от пшеница, боб, соя или други, символизиращи възраждането на природата.

Сабзе винаги се поставя в центъра на трапезата, а жените засяват семената седмици преди празника.

Сумак

Подправка, която символизира изгрева на слънцето.

Сенджег

Това е плод, който символизира любовта.

Зороастризм

Норуз се изписва и произнася по различен начин в различните страни. Почита се от хора с различни вероизповедания, но корените му могат да бъдат открити в зороастризма. Зороастрийците вярват, че хората са тясно свързани с природата, че доброто и злото са в непрестанна борба, но доброто винаги побеждава. Това е една от религиите на Персийската империя, която възниква през 550 г. пр.н.е. и се разпространява в голяма част от света и днес се отбелязва от милиони хора.

Серкех
Оцет – символ на търпението и зрелостта.

На масата се слагат и аквариум със златни рибки – символ на живота; свещи, символизиращи светлината и щастието, както и стихосбирка на персийския поет Хафез. Тук е и Коранът.

Сиб
Ябълката е символ на здравето и красотата.

Саману
Пудинг от пшеница, който символизира сладостта на живота.

Сир
Чесънят се слага за добро здраве.

Празненствата продължават няколко дни, а в някои страни децата имат цели две седмици ваканция.

На 13-ия ден хората излизат навън и хвърлят кълновете сабзе в течаща вода. Вярва се, че семената попиват неприятностите от изминалата година и водата ги отнася надалече.

ВЕЛИКДЕН

Кога:

Първата неделя след
пълнолуние, на или след
21 март

Къде:

По целия свят

Християните вярват, че Исус е възкръснал от мъртвите три дни след като бил разпънат на кръст. Празникът Великден отбелязва неговото възкресение. Седмицата преди Великден се нарича Страстна седмица и започва в неделя – деня, в който Исус пристига в Йерусалим. В много страни като например Испания и Италия по улиците се организират великденски процесии, а огромни движещи се платформи носят статуи на Исус и Дева Мария.

Историята на Великден започва на Велики четвъртък, когато Исус сядна на Тайната вечеря със своите 12 апостоли. Те поделят хляб и вино, а Исус им измива краката, за да покаже смиреност. По негов пример в средновековна Европа кралете, кралиците и папите измивали краката на 12 бедняци, а след това им раздавали храна, дрехи или пари.

След Тайната вечеря Исус е предаден от Юда и е арестуван. За да не разгневи еврейските свещеници, римският намесник Пилат го осъжда на смърт.

На следващия ден Исус умира на кръста и тялото му е отнесено в пещера, залостена с огромен камък.

Християните наричат този ден Разпети петък и в някои църкви служителите свалят украсата, гасят осветлението, не палят свещи и покриват олтара с черен плат. В други храмове олтарът остава открит, а в центъра се поставя кръст като този, на който е бил разпънат Исус.

В неделята след смъртта на Исус негови ученици отиват до пещерата и виждат, че камъкът е преместен, а тялото му го няма. Един ангел им казва, че Исус е възкръснал, и по-късно същия ден майка му и последователите му го виждат жив.

Много християни празнуват този ден със специална служба, наречена Великденско бдение. Вярващите се събират в нощта на Велика събота по тъмно, за да запалят „пасхалната свещ“. За разлика от Разпети петък църквите се изпълват със свещи и цветя, а свещениците носят най-празничните си одежди.

Великденски традиции

Великден бележи края на Великия пост – 40 дни, през които християните се отказват от всички любими животински храни. Сред тях са и яйцата. Затова преди 800 години вярващите започват да събират и украсяват яйцата, снесени през Страстната седмица, за да могат да ги изядат в неделята на Великден.

Въпреки че боядисването на яйца продължава да е популярно и до днес, в много страни все повече се консумират шоколадови яйца на Великден. През 2019 г. в Обединеното кралство са похарчени наг 340 милиона паунда за шоколадови яйца и други великденски лакомства.

Великденският заек е най-познатият символ на празника. Но през годините е имало и други великденски животни: лисица в Германия, щъркел и петел в Белгия, кокошка в Бавария. Едва когато заекът става популярен в Северна Америка, той се приема за универсален великденски символ по целия свят.